

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

ОСНОВНИ АКЦЕНТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА ПРАВОСЪДИЕТО
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Мандат на министър Надежда Йорданова
за периода декември 2021 г. – юли 2022 г.

В своята работа министърът на правосъдието Надежда Йорданова постави фокус върху достъпа до по-добро и качествено правосъдие за всички български граждани. През изминалите седем месеца бяха разработени и приети ключови законодателни решения за провеждането на съдебната реформа и за повишаване усещането за справедливост в обществото. Министерството на правосъдието работи с мисъл за бъдещите поколения, предприемайки и довеждайки докрай важна реформа в юридическото образование в България. Това е важна стъпка за укрепване на правовата държава, която пряко и дългосрочно въздейства върху качеството на човешкия капитал.

I. ЗАКОНОДАТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ С ПРИОРИТЕТ И ВИСОК
ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС

Със **Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт** (Обн. ДВ бр. 32, 26.04.2022 г.) са отменени „кариерните и финансови бонуси“ за членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС, както и „кариерните бонуси“ за административните ръководители на съдилищата и прокуратурите и техните заместници. Реформиране на специализираното правосъдие чрез:

- закриване на Специализирания наказателен съд, Апелативния специализиран наказателен съд и съответните специализирани прокуратури;

- уреждане на статуса на работещите в тях съдии, прокурори, следователи и администрация;
- приключването на висящите дела при спазване на принципа за неизменност на състава.

Със **Закон за изменение на Закона за българското гражданство** (Обн. ДВ бр. 26 от 01.04.2022 г.) са отменени член 12а и член 14а, които уреждат случаите на придобиване на гражданство срещу извършена инвестиция.

Със **Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт**, приет от Народното събрание на 27 юли 2022 г. и подкрепен от Европейската прокуратура със заявено положително становище, в съответствие на Регламент 1939/2017 от 12 октомври 2017 година за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура, европейските делегирани прокурори се обособяват в самостоятелна структура в прокуратурата със собствена администрация, бюджетно осигурена и самостоятелно секретно деловодство.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс**, изменящ Закона за съдебната власт и Наказателния кодекс, се цели изпълнение на реформа от Националния план за възстановяване и устойчивост и решение на дългогодишен задълбочаващ се структурен проблем, свързан с изпълнение на осъдителни решения на ЕСПЧ срещу България по групи решения С.З./Колеви срещу България и Великова срещу България в българската съдебна власт. Със законопроекта се предвижда:

- създаване на ефективен механизъм за разследване и търсене на наказателна отговорност на главния прокурор и неговите заместници;
- ограничаване на фактическата власт на главния прокурор;
- съдебен контрол върху постановлението за отказ за образуване на наказателно производство;
- въвеждане мерки за по-ефективно наказателно производство.

Законопроектът включва пакет от мерки, изготвени в тясно сътрудничество с Дирекция „Права на човека“ към Съвета на Европа. Законопроектът е представен публично и изпратен до Венецианската комисия за консултиране.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашното насилие**, одобрен от Министерския съвет на 13.07.2022 г. и внесен в Народното събрание, се подобрява и повишава защитата на жертвите от домашно насилие, в следните насоки:

- разширява се предметния обхват на закона;
- формулирана за първи път е цел на закона за създаване на възможност за преценка по законосъобразността на издаваните актове;
- гарантирано е задължението на държавата да провежда последователна държавна политика в областта на домашното насилие чрез координиране, прилагане, наблюдение и оценка на политиките и мерките за предотвратяване и борба с домашното насилие и създаване на нов орган - постоянно действащ Национален съвет;
- разширен е кръгът от мерки за защита, в т.ч. насочване на пострадалите деца за ползване на специализирани услуги за защита, помощ и подкрепа на деца, жертви или свидетели на насилие;
- разширен е кръгът от лицата, пострадали от домашно насилие, които могат да търсят защита по реда на ЗЗДН;
- разширен е кръгът на лицата, които могат да инициират образуване на производство пред съда по издаване на заповед за защита;
- осигурена е широка възможност за предоставяне по бърз ред на безплатна правна помощ в производствата по ЗЗДН на групи уязвими лица;
- предвидена е информационна система за случаите на домашно насилие и национален регистър като част от нея;
- въведени са програми за превенция и специализирани услуги, осигуряващи защита, помощ и подкрепа на лица, пострадали от домашното насилие или в риск;
- създадена е възможност за оптимизиране и усъвършенстване на съдебното производство за налагане на мерки за защита от домашното насилие, засилено е служебното начало;
- предвидено е незабавно действие на заповедта за защита и заповедта за незабавна защита и др.

С новата **Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“**, приета от Министерския съвет на 06.07.2022 г., Министерството на правосъдието отговоря на съвременните изисквания и

европейски стандарти. Студентите се приемат при условията на чл. 68 от Закона за висшето образование, като оценката от държавния зрелостен изпит по български език и литература е задължителен балообразуващ елемент. Въвежда се нова задължителна учебна дисциплина - „Защита на правата на човека“, и се променят хорариумите на някои от съществуващите предмети. С Наредбата се въвеждат единни държавни изпити за студентите по “Право” във всички юридически факултети. Засилва се практическата насоченост на обучението по право, като за първи път се предвижда студентите по право да придобиват конкретни умения за работа.

Внесено е предложение за освобождаване от длъжност на главния прокурор на Република България Иван Стоименов Гешев за разглеждане от пленума на Висшия съдебен съвет на основание чл. 175, ал. 1 от Закона за съдебната власт. За пръв в българската история производство с такъв характер е доведено до край от министъра на правосъдието. Фактическите и правни обстоятелства за предсрочно прекратяване на мандата на главния прокурор, са свързани със сигнали и данни за тежки нарушения или системно неизпълнение на служебните задължения, както и действия, които накърняват престижа на съдебната власт, съгласно чл. 129, ал. 3, т. 5 от Конституцията на Република България.

II. ЗАКОНОДАТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕФОРМИ, ЗАЛОЖЕНИ В НАЦИОНАЛНИЯ ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ (НПВУ)

В Националния план за възстановяване и устойчивост, сектор „Правосъдие“, са одобрени мерки с политически ангажимент, както следва: достъпно, ефективно и предвидимо правосъдие, противодействие на корупцията, разширяване на използването на алтернативни способи за разрешаване на спорове и въвеждане на медиация, задължителна по някои видове дела укрепване на процедурата по несъстоятелност.

В третия Годишен доклад за върховенството на правото в държавите членки на ЕС Европейската комисия акцентира върху положените усилия на страната ни за реформи в съдебната власт и борбата с корупцията, заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост. Европейската комисия положително отчита поетите в контекста на Плана ангажименти от българското правителство за реформи в сферата на правосъдието и противодействието на корупцията, като изразява очакване тези усилия да продължат.

В изпълнение на заложените реформи са разработени следните законодателни инициативи:

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Търговския закон**, приет от Министерския съвет на 13.07.2022 г. и внесен в Народното събрание, са засегнати две групи проблеми свързани с производството по несъстоятелност и с производството по стабилизация. Въведени са разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаване на задължения и забрана за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132. С промените е подобрена ефективността на правната рамка на несъстоятелността, чрез постигане на бързина, намаляване на съдебните такси, повишаване на ефективността при осребряване на имуществото, ограничаване на недобросъвестното поведение на страните, подобряване на дейността на синдиките и други. Със законопроекта е усъвършенствано производството по стабилизация - предотвратяване несъстоятелността на търговец в риск от неплатежоспособност, чрез реструктуриране на неговото предприятие и продължаване на дейността по одобрен от кредиторите и съда план за стабилизация. Важна част от промените се отнасят до производството по несъстоятелност на физически лица – предприемачи, по отношение на които се прилагат и производство по стабилизация, и производство за погасяване на задължения. *Законодателната инициатива е в изпълнение на мярка „Влизане в сила на законодателни изменения в Търговския закон в съответствие с процедурите по несъстоятелност и реструктуриране“ със срок за изпълнение м. септември 2022 г.*

С проект на **Закон за защита на лицата които подават сигнали или публично оповестяват информация за нарушения**, одобрен от Министерския съвет на 28 юли 2022 г., се изпълнява мярка „Влизане в сила на изменения в правната рамка, свързани със защита на лицата, които подават сигнали за нарушения на законодателството“, със срок за изпълнение м. септември 2022 г.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс**, внесен в Министерския съвет, се изпълняват общите мерки по осъдителните решения на Европейския съд по правата на човека („ЕСПЧ“). През последните години ЕСПЧ постановява редица осъдителни решения както срещу България, така и срещу други държави членки на Съвета на Европа, установяващи нарушения на свободата на изразяването на мнение, регламентирана в член 10 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. Анализът на постановените решения показва, че действащото българско законодателство по отношение на институтите на обидата и клеветата не е съобразено с изискванията на Конвенцията и практиката на ЕСПЧ. *Законодателната инициатива е в изпълнение на мярка „Влизане в сила на изменения в правната рамка, свързани със защита на лицата, които подават сигнали за нарушения на законодателството“, със срок за изпълнение м. септември 2022 г.*

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс**, публикуван за обществено обсъждане, се въвежда електронната форма като правило при воденето на заповедното производство, се предвижда централизирано разпределение на заповедните дела между районните съдилища от цялата страна и провеждане на заповедното производство в електронна форма, дистанционно. Създадена е възможност за подаване на заявления, извършване на справки, съобщения и получаване на съдебни актове изцяло по електронен път, което облекчава достъпа и улеснява гражданите и бизнеса при упражняване на правата им на страни в заповедното производство. Законопроектът ускорява и улеснява достъпа до правосъдие на гражданите и бизнеса, чрез създаване на ефективни правила за дистанционен достъп до съда и чрез използване на информационните технологии, както и облекчаване на неравномерното натоварване на съдилищата. *Законодателната инициатива е във връзка с реализиране от Висшия съдебен съвет на Инвестиция 1 от Компонент „Бизнес среда“: Укрепване, доразвитие и надграждане на Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС).*

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Закона за правната помощ** се разширява обхватът и кръгът на лицата, за които се допуска правна помощ и тяхното освобождаване от съдебни такси. Разширяват се видовете правна помощ, включително за защита на гражданите в извънсъдебни процедури за алтернативно разрешаване на спорове пред различни национални институции, включително медиация. Разширява се кръгът от лица с достъп до системата за правна помощ, като се добавят лицата с увреждания, както и лицата, търсеци или получили международна закрила по ЗУБ. Гражданите се освобождават от задължение за заплащане на съдебни такси и разноски в производствата по наказателни, граждански и административни дела, в случаите когато е допусната правна помощ. Повишава се контролът върху качеството на правната помощ. Подготовката на законопроекта е в заключителен етап. Предстои провеждане на съгласувателна процедура по чл. 32, ал. 1 от УПМСНА и публикуване на портала за обществени консултации. *Законодателната инициатива е в изпълнение на мярка „Влизане в сила на законодателни изменения в Закона за правната помощ“, със срок за изпълнение м. декември 2022 г.*

С проект на **Закон за отнемане на противоправно придобито имущество** се уреждат условията и редът за налагане на обезпечителни мерки и отнемане в полза на държавата на противоправно придобито имущество, различно от предмет, средства и облаги от престъпления. Разработването на законопроекта е във финална фаза.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт**, се дават правомощия на ИВСС да може да отправя предложения пред пленума на ВСС за изменение и допълнение на Кодекса за етично поведение на българските магистрати. Предвижда се приемането на процедура за редовно отчитане и публикуване на резултатите от приключването на делата. Предвижда се, че ИВСС след съгласуване с ВСС ще приема образец за докладване на приключилите дела в законоустановени срокове. Като отделно правомощие на ИВСС е изведено организирането и

провеждането на антикорупционни обучения, както и обучения за интегритет и конфликт на интереси. Законопроектът е в процес на изготвяне, предстои подготовката на комплекта документи с цел стартиране на обществени консултации и провеждане на съгласувателна процедура по чл. 32, ал. 1 от УПМСНА.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Закона за медиацията** се следва да бъде въведено правно задължение за страните по определени граждански и търговски спорове да участват в съдебна медиация. Медиацията ще се извършва в центровете за медиация към съдилищата и техните териториални поделения, за да се осигури унифицираност и на процедурата за избор на медиатори. Работата на работната група за изготвяне на законопроекта е стартирана. *Законодателната инициатива е в изпълнение на мярка „Влезли в сила законодателни изменения в относимото законодателство за въвеждане на задължителна съдебна медиация при някои граждански и търговски спорове“ със срок за изпълнение м. декември 2022 г.* Предложения за нормативни промени по тази мярка разработват от работна група към Висшия съдебен съвет. Двете институции са в добра координация и диалог.

III. ЗАКОНОДАТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ ЗА ЕФЕКТИВНО ЕЛЕКТРОННО ПРАВОСЪДИЕ

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс**, приет от Народното събрание, се регламентира работата на единната електронна информационна система за запорите и се цели максимална информираност на гражданите, бизнеса и държавните органи, намалява се възможността за разпореждане със запорирани вещи. За целта информацията за движимите вещи с регистрационен режим, върху които са наложени запори по изпълнителните дела, се предвижда да бъде интегрирана в централизирана в една база данни, достъпна за правоимащите органи и лица на територията на страната и извън нея.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт** се цели безпроблемна работа в правораздавателната система в процеса на въвеждане на реално и пълноценно електронно правосъдие, оптимизиране на организацията и дейността на Висшия съдебен съвет и на Инспектората към Висшия съдебен съвет, подобряване на процедурите за провеждане на конкурси; прецизиране на процедурите за дисциплинарните производства; повишаване на ефективността от обучителната дейност на Националния институт на правосъдието. Изготвен е проект на ЗИД на ЗСВ в частта „Електронно правосъдие“, като предстои подготовката на останалата част от комплекта документи за стартиране на обществени консултации.

С проект на **Закон изменение и допълнение на Закона за особените залози (ЗОЗ)**, се осигурява по-добра защита на личните данни в ЦРОЗ, възможност за даване на указания на заявителите в производства по вписване, заличаване или обявяване в ЦРОЗ, прецизиране при подаване заявления, документите към тях и допълнителните проверки, които следва да се извършват от длъжностните лица по вписванията; създава се допълнителна уредба на прехвърлянето на информацията от досегашния регистър в базата данни на новия регистър. Законопроектът е публикуван за обществено обсъждане на 26.07.2022 г.

С проект на **Наредба № 8 от 26.06.2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост** е предвидено всеки български гражданин, който разполага с квалифициран електронен подпис, без значение къде е роден, да заявява и получава електронно свидетелство за съдимост, включително ако е осъждан или реабилитиран. Значително се разширява и обхватът на електронните свидетелства за съдимост, които до момента се издават само за неосъждани лица и за такива, родени на територията на България, чрез въвеждането в експлоатация на новоизградената Централизирана автоматизирана информационна система „Съдебен статус“ с централна база данни и интеграцията ѝ с други информационни системи, която ще се поддържа от Министерството на правосъдието.

IV. ЗАКОНОДАТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ПРАВНАТА И ИНСТИТУЦИОНАЛНА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ГРАЖДАНИТЕ, КАКТО И ЕФЕКТИВНАТА ЗАЩИТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ ИНТЕРЕСИ В ОБЛАСТТА НА ПРАВОСЪДИЕТО

Със **Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс**, приет от Народното събрание, се изменят квалифицираните състави и се завишават наказанията на някои компютърни престъпления с оглед изпълнение на изискванията на Директива 2013/40/ЕС относно атаките срещу информационните системи. За неправилно въвеждане на директивата е образувана процедура за нарушение № 2019/2240 по описа на ЕК.

Със **Закон за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража** (обн., ДВ, бр. 24 от 25.03.2022 г.) се въвеждат изменения във връзка с изпълнението на решението на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) по делото „Вецев срещу България“.

Със **Закон за изменение и допълнение на Закона за признаване, изпълнение и постановяване на актове за обезпечаване на имущество, изменящ и Закона за признаване, изпълнение и изпращане на искания за конфискация или отнемане и**

решения за налагане на финансови санкции, приет от Народното събрание, е осигурено ефективното прилагане на Регламент 2018/1805 относно взаимното признаване на актове за обезпечаване и конфискация, като предвиди определянето на националните органи, компетентни да функционират като издаващ, съответно като изпълняващ орган по смисъла на Регламента по отношение на актовете за обезпечаване и актовете за конфискация.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест** се осигурява пълното въвеждане на изискванията на определени разпоредби – *член 4, параграф 1 и член 8, параграф 1, буква „в“* от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест (ЕЗА) и процедурите за предаване между държавите членки, изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР от 26 февруари 2009 г. за изменение на Рамкови решения 2002/584/ПВР, 2005/214/ПВР, 2006/783/ПВР, 2008/909/ПВР и 2008/947/ПВР, с което се укрепват процесуалните права на лицата и се насърчава прилагането на принципа за взаимно признаване на решения, постановени в отсъствието на заинтересованото лице по време на съдебния процес. В резултат на предложените промени Република България отговаря и на критиката на ЕК за липса на въвеждане на изискванията на чл. 5 от Директива 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно правото на информация в наказателното производство (процедура за нарушение № 2021/2098). Законопроектът е обявен за обществено обсъждане.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Закона за европейската заповед за разследване** се разработват законодателни предложения с цел подобряване изискванията за ефективна съдебна защита при издаване на Европейска заповед за разследване във връзка с решения на Съда на Европейския съюз по дело С- 852/19 и дело С-724/19 с предмет - преюдициални запитвания на Специализирания наказателен съд за тълкуване на разпоредби от Директива 2014/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси и на Хартата на основните права на Европейския съюз. Със заповед на министъра на правосъдието е сформирана междуведомствена работна група.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс** се урежда правилно въвеждане в националното законодателство на разпоредбите относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право. Законопроектът е в етап на разработване от сформирана работна група.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс** се прекратява процедура за нарушение във връзка със забранени субстанции, опасни за здравето на хората, животните, пчелите и околната среда в т.ч. почви, води и въздух. Законопроектът е в етап на разработване от сформирана работна група.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс** се засягат постъпили предложения от Прокуратурата на Република България и констатации по ежегодния доклад по Списък на Раздел “Специален 301” който се изготвя от Офиса на Търговския представител на САЩ и идентифицира наличието на търговски бариери, които се дължат на ограничения или неадекватна защита на правата на интелектуалната собственост (индустриална собственост и авторско право) в други държави. Законопроектът е в етап на разработване от сформирана работна група.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс**, във връзка със стартирана срещу България процедура за нарушение относно правото на информация в наказателното производство. Законопроектът е в етап на разработване от сформирана работна група.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс** се усъвършенства правната уредба на изпълнението на задължение за предаване на дете. Законопроектът е в етап на разработване от сформирана работна група.

С проект на **Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс** се уреждат въпроси относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни въпроси, свързани с родителската отговорност и относно международното отвлечане на деца. Законопроектът е в етап на разработване от сформирана работна група.

V. ИЗБРАНИ ПОКАЗАТЕЛИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА СПЕЦИФИЧНИ ФУНКЦИИ ОТ КОМПЕТЕНТНОСТТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ПРАВОСЪДИЕТО

В ситуация на военен конфликт в Украйна са подготвени и проведени са 20 заседания на Съвета по гражданството, на които са разгледани общо **6 464** преписки. Изготвени са 22 проекти на протоколи за заседания на Съвета по гражданството. Изготвени са 22 броя предложения на министъра на правосъдието до Вицепрезидента на Република

България за издаване на указ или отказ за издаване на указ, в които са включени **6 205** лица.

Издадени са **7 134** удостоверения по чл. 37, ал. 1 от Закона за българското гражданство, на основание издадените укази от Вицепрезидента на Република България. Издадените уведомления по чл. 37, ал. 2 от закона са над **14 370**. Изпълнени са **78** броя укази на Вицепрезидента на Република България, с които е променено гражданството на **5 446** лица. Издадените удостоверения за гражданство на основание чл. 39 от Закона за българското гражданство за отчетния период са общо **1 486** броя.

2 079 лица са получили правна помощ с решение на председателя на Националното бюро за правна помощ по чл. 21, т. 1 и т. 2 от Закона за правната помощ (ЗПП) и чл. 25 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ). Показателят включва и чужденци, търсещи международна закрила по ЗУБ, български граждани и лица по Регламент (ЕО) № 4/2009 г. на Съвета и Директива 2003/8 (ЕО) на Съвета.

Броят на лицата, получили консултация по НБПП е **3 044**. Броят на лицата, получили правна помощ за процесуално представителство по чл. 22, т. 3 и т. 4 от ЗПП е **16 885**. Общият брой лица, получили правна помощ е **22 218**.

В периода до 27.07.2022 г. са закрити три процедури за нарушения на правото на ЕС от компетентност на Министерството на правосъдието относно:

- Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство – закрыта на 19 май 2022 г.
- Директива (ЕС) 2017/1132 относно някои аспекти на дружественото право (поради неизпълнение на задължението на Република България за свързване на националния търговски регистър към Европейската централна платформа (BRIS) - закрыта на 15 юли 2022 г.
- Директива (ЕС) 2017/828 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 година за изменение на Директива 2007/36/ЕО по отношение на насърчаването на дългосрочната ангажираност на акционерите - закрыта на 15 юли 2022 г.

Образувани са две нови процедури:

- Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 година относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза – официално уведомително писмо (ОУП) от 28.01.2022, Мотивирано становище от 15.07.2022
- Рамково решение на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест (ЕЗА) и процедурите за предаване между държавите-членки (2002/584/ПВР), изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 година за изменение на рамкови решения 2002/584/ПВР, 2005/214/ПВР, 2006/783/ПВР, 2008/909/ПВР и 2008/947/ПВР - ОУП от 09.02.2022 г.

Изпратените от ЕСПЧ до българската страна нови жалби са около 30, касаещи конфискации на незаконно придобито имущество, сходни на делото „Тодоров и др. срещу България“. Всички те са със значителен имуществен интерес.

В областта на процесуалното представителство по дела пред ЕСПЧ правителствените агенти работят по **70** висящи дела, обхващащи **86** отделни жалби, заведени пред ЕСПЧ. Изготвени са **28** становища по допустимост и основателност и **25** становища по възраженията на жалбоподателите и претенциите им за справедливо обезщетение. Към се изготвят две становища по чл. 41 от Конвенцията по дела, по които ЕСПЧ е намерил нарушение, но не е определил обезщетение за понесените вреди (Стоянов и Табаков 2, ж. № 64387/14 и Сакскобургготски, ж. № 38948/10, 8954/17). През разглежданият период са изготвени становища по редица дела с висок обществен интерес, като Йончева, ж. № 39127/19 (чл. 6§2 и чл. 18), Жаблянов, ж. № 36658/18 (чл. 10), Дуарте Агустиньо срещу Португалия и 32 други държави, ж. № 39371/20 (делото за климатичните промени – чл. 2, чл. 3, чл. 8 и чл. 14), КТБ, ж. № 46564/15 68140/16 (чл. 6§1, чл. 1 Протокол 1, чл. 13), Местан, ж. № 24108/15 (чл. 10 и чл. 14) и др.

Във връзка със справки по чл. 28, ал. 3 от ЗНА за съответствие на законопроекти с Конвенцията и практиката на ЕСПЧ, са изготвени от правителствените агенти **55** справки за съответствие. По **6** от тях са дадени становища за несъответствие на проекторазпоредби с приложимите норми по правата на човека.

Организираны и проведени са **20** заседания на Съвета по международно осиновяване. По предложения на Съвета, от министъра на правосъдието е даден ход на **95** процедури

за осиновяване на **131** деца, а за **52** деца е констатирана необходимост от предприемане на специални мерки за осиновяване поради по-високата им възраст и/или особености в здравословното състояние и развитие. От министъра на правосъдието са дадени **60** съгласия за осиновяване на **72** деца.

Осъдителните решения срещу България във фазата на изпълнението пред Комитета на министрите са около **170**.

Удостоверения за придобита юридическа правоспособност - **582** броя.

Във връзка с заявления за изплащане на обезщетения за неразумен срок на съдебни производства по реда на глава III-а от ЗСВ са разгледани около **340** заявления, **283** от тях по същество. Сключени са над **100** споразумения с граждани и юридически лица.

VI. ЕВРОПЕЙСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ЗАСИЛЕНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА СТРАНАТА НА МЕЖДУНАРОДНО НИВО

В рамките на участия в Съвет „Правосъдие и вътрешни работи“ на ЕС от Министерството на правосъдието е осигурена активна защита на българския интерес при обсъждането на ключови досиета в областта на правосъдието във връзка с включването на престъпленията от омраза и речта на омразата сред областите на тежка престъпност в ЕС, приемането на пакета за електронните доказателства с цел ефективно разследване на трансгранични престъпления, дигитализацията на правосъдието, защита на околната среда чрез наказателно правни средства, укрепването на функциите на Евроюст в регистрирането на терористични престъпления.

В рамките на участие в Съвета на Европа, на 12 май 2022 г. по време на международна конференция в гр. Страсбург, България е една от първите 21 държави (12 от които държави членки на ЕС), които подписват *Втория допълнителен протокол за засилено сътрудничество и разкриване на електронни доказателства към Конвенцията за борба срещу престъпленията в кибернетичното пространство*. Подписано е и Споразумение между Република България и Съвета на Европа за доброволна вноска в бюджета на Съвета на Европа с цел подпомагане изпълнението на приоритетни проекти в областта на правосъдието.

Проведени са поредица от срещи с евродепутати, представители на различни политически семейства в Европейския парламент и с ЕК, за повишаване на вниманието

към необходимостта от намиране на решение и постигане на съгласие между Европейския парламент и Съвета по проблемните въпроси по пакета за събиране на доказателства в електронна форма. Срещите демонстрират готовността на България за по-активната роля в придвижването на дневния ред на Европейския съюз.

На 17 март и на 10 юни 2022 г. са проведени срещи с европейския главен прокурор, г-жа Лаура Къовеша, на които са обсъдени ключови за целите на оптимизиране на сътрудничеството с Европейската прокуратура въпроси.

Осигурено е активно участие в инициативите на равнище ЕС, свързани с борбата с безнаказаността в Украйна. В рамките на своята компетентност Министерство на правосъдието участва в оперативна група „Замразяване и изземване“ („Freeze and Seize“ Task Force) на ЕК, създадена за координиране на дейностите, свързани със замразяването на активи. Предостави доброволна вноска в размер на 50 000 евро в Доверителен фонд за събиране на доброволни финансови вноски за подпомагане на дейността на Службата на прокурора на Международния наказателен съд.

Министерството на правосъдието успешно организира посещението на оценяващия екип на GRECO в София (31 май – 3 юни 2022 г.), във връзка с проверката на България от Петия кръг на оценка на GRECO на тема „Превенция на корупцията в централните правителства (висши служители в изпълнителната власт) и правоохранителните органи“.

В рамките на сътрудничеството си Европейския комитет за предотвратяване на изтезанията, нечовешкото или унижително отнасяне или наказание (КПИ), Министерството на правосъдието успешно координира работно посещение в България провеждането на разговори на най-високо равнище в периода 31 май – 1 юни 2022 г. (след доклада от последната проверка на КПИ, проведена през м. октомври 2021 г.). Взаимодействие на българските власти, както помежду им, така и със самия комитет, позволи на хоризонтално равнище да се идентифицират конкретни мерки, както и срокове за изпълнение на препоръките.

Реализирано е активното участие в процеса на подготовка за присъединяване на България към Организацията за икономически сътрудничество и развитие (ОИСР) чрез ръководство и координиране на българския принос към Работната група за борба с

подкупването на чужди длъжностни лица. В момента се работи по изпълнение на препоръките от Доклада на групата в рамките на Четвърта фаза на мониторинга.

VII. ПРОВЕРКИ И РАЗКРИТИ НАРУШЕНИЯ

Извършена е проверка от Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) и дирекция „Вътрешен одит“ при Министерството на правосъдието за законосъобразността при провеждане, възлагане и изпълнение на сключени договори в Главна дирекция ”Изпълнение на наказанията”. Заключениета в доклада на АДФИ и на дирекция „Вътрешен одит“ обективират констатирани сериозни нарушения при всяка от инспектираните 21 обществени поръчки. Нарушенията обхващат целия цикъл на възлагане на обществените поръчки - от процеса на планиране, изготвяне на техническите спецификации, на условията за участие в процедурите, самата процедура по оценка на офертите, сключването на договорите до изпълнението на самите договори, като са направени констатации и за наличие на индикатори за измама. Сезирана е Прокуратурата на Република на България по компетентност. Издадени са актове за констатирани административни нарушения, които са предадени на прокуратурата.

VIII. ОПТИМИЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“ И ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ОХРАНА”

След инициран широк диалог със синдикалните организации е изработено решение за подобряване условията на труд и увеличаване възнагражденията на служителите в Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) и Главна дирекция „Охрана“ (ГДО). С оглед реорганизиране и оптимизиране на дейността на ГДИН и ГДО и на база функционален анализ и предприемане на план за оптимизация на дейността е постигнато увеличение на заплащането на служителите на тези две дирекции.

С Постановление № 177 от 14 юли 2022 г. на Министерския съвет за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на правосъдието за 2022 г. (Обн. ДВ. 56, от 19.7.2022 г.), са одобрени допълнителни разходи по бюджета на Министерството на правосъдието за 2022 г. в размер 10 968 000 лв., разпределено по следните политики: „Политика в областта на правосъдието“, бюджетна програма

„Охрана на съдебната власт“, с 2 772 000 лв. и по „Политика в областта на изпълнение на наказанията“ с 8 196 000 лв., в т.ч. 5 196 000 лв. по бюджетна програма „Затвори – изолация за правонарушителите“ и 3 000 000 лв. по бюджетна програма „Следствени арести и пробация“.

През изминалите седем месеца бяха постигнати ефективни и устойчиви решения, разработени посредством широк и включващ дебат със заинтересованите страни. Отчитайки постигнатите резултати и динамика на законодателен процес ръководството на Министерство на правосъдието вярва в необратимостта на процесите на демократизиране и усъвършенстване на правосъдието в България. Работата на екипа на министерството беше фокусира върху качествено законодателство, ускоряване и улесняване на достъпа до правосъдие, подобряване на действащата правна рамка и синхронизиране ѝ с европейското законодателство.